

Rokovi za provedbu postupaka

Sadržaj omogućio

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Koje su vrste rokova važne za građanske postupke?

U austrijskom pravu postoje različite vrste rokova.

Razlikuju se postupovni rokovi (odnosno razdoblja do čijeg isteka neka stranka ili drugi sudionik u postupku može ili mora izvršiti određenu postupovnu radnju) od materijalnih rokova (odnosno razdoblja do čijeg isteka mora nastupiti određeni događaj kako bi na temelju pravne odredbe mogle nastati određene materijalnopravne posljedice, npr. rok za tužbu zbog smetanja posjeda u skladu s člankom 454. Zakona o parničnom postupku (*Zivilprozessordnung*, ZPO) ili rokovi za raskid ugovora o najmu u skladu s člankom 560. ZPO-a). Važno je napomenuti da se u postupovne rokove ne ubraja trajanje dostave poštom, a to nije slučaj kod materijalnopravnih rokova. To znači da je npr. žalba pravodobna ako je predana na poštu zadnjeg dana postupovnog roka (datum poštanskog žiga), pa čak i ako pristigne na sud nakon isteka roka.

Osim toga, postoji razlika ovisno o tome je li trajanje roka neposredno utvrđeno zakonom (npr. rokovi za pravni lijek) ili ga sudac utvrđuje prema zahtjevima pojedinačnog slučaja (npr. rok za uplatu pologa za sudske troškove). Posebnu kombinaciju predstavljaju instrukcijski rokovi u slučaju kojih se zakonom propisuje samo određeni okvir (najkraće ili najdulje trajanje odnosno okvirni rok za zakazivanje pripremnog ročišta kako je navedeno u članku 257. stavku 1. ZPO-a).

Apsolutni rokovi određeni su svojim završetkom (uglavnom jedan kalendarski dan), a u slučaju relativnih rokova navodi se njihovo trajanje. Datum početka određuje se u odnosu na događaj od kojega rok počinje teći.

Rokove u pravilu može produljiti sudac. Ako je u iznimnim slučajevima zakonom zabranjeno produljenje, govori se o rokovima koji se ne mogu produljiti ili o strogim zakonskim rokovima.

Rokovi koji se mogu obnoviti i oni koji ne mogu razlikuju se ovisno o tome je li u slučaju propuštanja roka moguć povrat u prijašnje stanje. Rokovi se u pravilu obnavljaju. Ako je iznimno zabranjen povrat u prijašnje stanje, govori se o prekluzivnim rokovima ili rokovima bez mogućnosti ulaganja prigovora (*Fallfrist*). Postupovni prekluzivni rokovi, na primjer, apsolutni su rokovi za podnošenje tužbe radi pobijanja presude i tužbe za ponavljanje postupka (članak 534. stavak 3. ZPO-a).

2 Popis različitih dana koji su u skladu s Uredbom (EEZ, Euratom) br. 1182/71 od 3. lipnja 1971. predviđeni kao neradni dani.

U Austriji su neradni dani subota, nedjelja, Veliki petak i državni praznici. U nastavku su državni praznici u Austriji: 1. siječnja (Nova godina), 6. siječnja (Sveta tri kralja), Uskršni ponedjeljak, 1. svibnja (Praznik rada), Uzašašće, Duhovski ponedjeljak, Tijelovo, 15. kolovoza (Velika Gospa), 26. listopada (Dan državnosti), 1. studenog (Svi sveti), 8. prosinca (Bezgrešno začeće), 25. prosinca (Božić) i 26. prosinca (Sv. Stjepan).

3 Koja se opća pravila primjenjuju na vremenska ograničenja za različite građanske postupke?

Temeljne odredbe o rokovima navedene su u člancima od 123. do 129. ZPO-a i člancima od 140. do 143. ZPO-a, članku 222. ZPO-a te članku 89. Zakona o organizaciji sudova (*Gerichtsorganisationsgesetzes*, GOG).

Osim toga, u brojnim drugim zakonima o posebnim oblicima postupka utvrđene su odredbe koje se u pojedinostima razlikuju od ovih, ali u sažetom popisu ne mogu se sve navesti.

4 Ako je akt ili formalnost potrebno provesti unutar danog razdoblja, kada treba započeti?

U pravilu rok počinje teći od trenutka dostave odluke kojom se nalaže ili pokreće rok, a inače njezinom objavom (članak 124. ZPO-a).

5 Može li na početno vrijeme utjecati ili ga izmijeniti način prijenosa ili dostava dokumenata (osobna dostava putem sudskog službenika ili dostava poštom)?

Da. Suprotno uvriježenom pravilu da se danom dostave smatra datum dostave odnosno objave odluke kojom se rok nalaže ili pokreće, elektronički dostavljene sudske odluke i podnesci (članak 89.a stavak 2. GOG-a) smatraju se dostavljenima sljedeći radni dan nakon radnog dana kad su pristigli u elektroničku domenu adresata (subota se u ovu svrhu ne smatra radnim danom) (članak 89.a stavak 2. GOG-a).

6 Ako vrijeme počne teći uslijed nekog događaja, uzima li se dan kada se taj događaj dogodio u obzir pri izračunu vremenskog razdoblja?

Ako je rok izražen u danima, za izračun datuma od kojeg počinje teći rok ne uzima se u obzir dan ili datum kada je nastupio događaj od kojeg počinje teći rok.

S druge strane, rokovi u tjednima, mjesecima ili godinama završavaju istekom dana posljednjeg tjedna ili mjeseca koji prema svojem nazivu ili broju odgovara datumu početka. Ako taj dan ne postoji u zadnjem mjesecu roka, tada on završava zadnjeg dana tog mjeseca.

7 Ako se vremensko ograničenje iskazuje u danima, odnosi li se navedeni broj dana na kalendarske ili radne dane?

Rokovi izraženi u danima računaju se u kalendarskim danima.

8 Kada se takvo razdoblje izražava u tjednima, mjesecima ili godinama?

Zbog načina izračuna rokova izraženih u tjednima, mjesecima ili godinama (vidjeti odgovore na 6. i 9. pitanje), to nije problem u slučaju takvih rokova.

9 Kada rok ističe ako je izražen u tjednima, mjesecima ili godinama?

Rokovi u tjednima, mjesecima ili godinama završavaju istekom dana posljednjeg tjedna ili mjeseca koji prema svojem nazivu ili broju odgovara datumu početka. Ako taj dan ne postoji u zadnjem mjesecu roka (npr. rok od mjesec dana počinje teći 31. siječnja), on završava zadnjeg dana tog mjeseca (u ovom slučaju 28. ili 29. veljače). Subote, nedjelje, praznici i Veliki petak ne utječu na datum početka ili trajanje rokova.

10 Ako rok istječe u subotu, nedjelju, na državni praznik ili neradni dan, produljuje li se do prvog sljedećeg radnog dana?

Da. Ako rok istječe u subotu, nedjelju, na praznik ili Veliki petak, on završava prvog sljedećeg radnog dana (ako to nije jedan od prethodno navedenih dana).

11 Produljuju li se rokovi u određenim okolnostima? Pod kojim je uvjetima moguće iskoristiti takvo produljenje?

Od 15. srpnja do 17. kolovoza te od 24. prosinca do 6. siječnja obustavljaju se strogi zakonski rokovi u žalbenim postupcima. Ako početak tog razdoblja nastupa tijekom takvog strogog roka, ili takav strogi rok počinje u tom razdoblju, strogi zakonski rok produljuje se za cijelo trajanje tog razdoblja ili za njegov preostali dio od početka roka.

To ne vrijedi za neke posebne postupke, a posebno u sporovima zbog smetanja posjeda, uzdržavanja, tužbi radi ovrhe i privremenih mjera te za rokove za žalbu protiv presude na temelju priznanja.

12 Koje je vremensko ograničenje za žalbe?

Rokovi za pravni lijek u načelu ovise o obliku odluke (presuda ili rješenje) i predmetu. U parničnom postupku rok za prigovor (*Rekurs*) u pravilu traje 14 dana, a rok za žalbu (*Berufung*) četiri tjedna.

13 Mogu li sudovi promijeniti vremenska ograničenja, posebice ona za dolazak na sud, ili pak utvrditi određeni datum za to?

Rokove u pravilu može produljiti sudac. Ako je u iznimnim slučajevima zakonom zabranjeno produljenje, govori se o rokovima koji se ne mogu produljiti ili o strogim zakonskim rokovima (npr. rokovi za pravni lijek).

Svi se rokovi mogu skratiti u skladu s dogovorom stranaka koji je potrebno potkrijepiti ispravom. Na zahtjev stranke sud može donijeti odluku o skraćivanju rokova ako ona dostavi uvjerljiv dokaz da bi se time otklonili mogući znatni nedostaci i ako stranka za čije je djelovanje određen rok tijekom skraćenog roka bez poteškoća može poduzeti određenu postupovnu radnju (članak 129. ZPO-a).

Produljenje roka može se odobriti na zahtjev ako stranka kojoj rok koristi iz neodgodivih ili važnih razloga ne može pravovremeno poduzeti postupovnu radnju za koju je određen rok, a posebno ako bi bez produljenja roka pretrpjela štetu koja se ne može ispraviti (članak 128. stavak 2. ZPO-a). Produljenje rokova na temelju dogovora stranaka nije dopušteno (članak 128. stavak 1. ZPO-a).

Međutim, sudski su pozivi obično povezani s određenim datumom. Stoga se izmjena „rokova za sudski poziv” ili „posebnih datuma” ne odnosi na sudske pozive.

14 Gubi li stranka, koja boravi u mjestu u kojem bi joj se odobrilo produljenje roka, tu prednost ako ju se o radnji koju može poduzeti obavijesti u mjestu u kojem osobe sa stalnim boravištem ne mogu iskoristiti tu pogodnost?

Austrijsko građansko pravo ne propisuje izričito da se rokovi, u mjeri u kojoj se mogu produljiti (vidjeti pitanje br. 13), produljuju ovisno o prebivalištu ili uobičajenom boravištu. Međutim, te se okolnosti mogu navesti kao jedan od razloga za podnošenje zahtjeva za produljenje u zasebnim slučajevima.

Nadalje, austrijsko građansko pravo u načelu ne predviđa različite zakonske rokove za stranke ovisno o njihovu prebivalištu, uobičajenom boravištu ili mjestu dostave.

Ako postoje posebne odredbe u kojima se utvrđuju rokovi koji se razlikuju ovisno o prebivalištu (npr. članak 411.

stavak 2. Zakona o izvršenju (*Exekutionsordnung*)), izričito su povezane s tim kriterijem i ne predviđaju da se rok skraćuje ili produljuje ovisno o mjestu dostave. Ako postoje posebne odredbe u kojima se utvrđuju različiti rokovi ovisno o mjestu dostave (npr. članak 123. Općeg zakona o zemljišnim knjigama (*Allgemeines Grundbuchsgesetz*)), izričito su povezane s tim kriterijem i ne predviđaju da se rok skraćuje ili produljuje ovisno o prebivalištu ili mjestu ili uobičajenom boravištu.

15 Koje su posljedice nepridržavanja rokova?

Općenito je posljedica propuštanja postupovne radnje isključenje stranke iz predstojeće postupovne radnje (Prekluzivni učinak, članak 144. ZPO-a). Iznimke su, na primjer, članak 289. stavak 2. ZPO-a (Posljedice nedolaska na izvođenje dokaza) i članak 491. ZPO-a (Posljedice nedolaska na žalbeno ročište).

Zakašnjela postupovna radnja u pravilu se odbacuje u skladu sa zakonom, ali u nekim slučajevima samo na zahtjev (protustranke).

Osim toga, postoje i posebne posljedice izostanka koje u određenim slučajevima nastupaju uz opće posljedice izostanka. One se javljaju u raznim oblicima. Najvažnija se posebna posljedica izostanka odnosi na mogućnost da, u parničnom postupku, u slučaju izostanka jedne stranke druga stranka može u određenim okolnostima zatražiti izricanje presude u odsutnosti (članci 396. i 442. ZPO-a). Ostali primjeri uključuju sljedeće: ako nijedna stranka ne dođe na raspravu, postupak se obustavlja na najmanje tri mjeseca, u skladu s člankom 170. ZPO-a; te ako se podnositelj zahtjeva ne pojavi na brakorazvodnoj parnici, na zahtjev tuženika tužba se proglašava povučenom, ali bez odustajanja od zahtjeva (članak 460. točka 5. ZPO-a).

16 Ako rok istekne, koji su pravni lijekovi dostupni osobama koje su propustile rokove, odnosno strankama koje su odsutne?

Za uklanjanje pravnih posljedica koje su nastupile zbog propuštanja roka ili rasprave dostupna su sljedeća pravna sredstva:

Povrat u prijašnje stanje (članak 146. i dalje ZPO-a)

Povrat u prijašnje stanje pravni je lijek usmjeren protiv posljedica propuštanja rasprave ili roka za postupovnu radnju koji je dopušten ako su stranka ili njezin zastupnik propustili raspravu ili radnju zbog nepredviđenog ili neizbježnog događaja, a nisu krivi za propust ili su krivi samo u manjoj mjeri (blagi nemar). Taj pravni lijek potrebno je zatražiti u roku od 14 dana od otklanjanja zapreke.

Prigovor (članci 397.a i 442.a ZPO-a)

Prigovor je pravni lijek koji je usmjeren na ukidanje presude u odsutnosti u skladu s člankom 396. odnosno člankom 442. ZPO-a. Prigovor je u pravilu potrebno uložiti na sudu pred kojim se vodi postupak u roku od 14 dana. Taj se rok ne može produljiti i teče od dostavljanja presude u odsutnosti u obliku pripremnog spisa.

Žalba (članak 461. i dalje ZPO-a)

Presuda u odsutnosti može se pobijati žalbom, a posebno uz obrazloženje da nije bilo propusta jer postoje razlozi za proglašenje ništavosti prema članku 477. stavku 1. točkama 4. i 5. ZPO-a (manjkava dostava odnosno manjkavo zastupanje stranke u postupku). Međutim, žalba za proglašenje ništavosti se ne može temeljiti na stvarnom propustu stranke; kao i svi pravni lijekovi, mora se temeljiti na pogrešci suda zbog koje se smatra da je došlo do propusta stranke.

■ Posljednji put ažurirano: 01/09/2025

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJP-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.